

ת"פ 40348/10/22 - אביחי אמסלם, אלמוג גרינגרס נגד מדינת ישראל

בית משפט השלום בנצרת

ת"פ 40348-10-22 מדינת ישראל נ' אמסלם(עציר) ואח'

תיק חיצוני: 464413/2022

לפני כב' השופטת הבכירה, דלית שרון-גרין

המבקשים
1. אביחי אמסלם
2. אלמוג גרינגרס

נגד

המשיבה
מדינת ישראל

החלטה

לפני בקשה להעברת הדיון בעניינם של המבקשים לבית המשפט הקהילתי.

מבוא והשתלשלות העניינים הדיונית

1. ביום 25.10.2022 הוגש נגד המבקשים כתב אישום המייחס להם עבירות של ייצור, הכנה והפקה של סמים מסוכנים, החזקה ושימוש שלא לצריכה עצמית והחזקת כלים, לפי סעיפים 6, 7(א)+(ג) ו-10 לפקודת הסמים המסוכנים [נוסח חדש], התשל"ג-1973, בהתאמה, כולן בצירוף סעיף 29 לחוק העונשין, התשל"ז-1977.

בתמצית, עובדות כתב האישום מייחסות למבקשים כי הם קשרו קשר להקים מעבדה לגדול סם מסוכן מסוכן קנבוס בדירה ששכר מבקש 1 החל מיום 10.08.2022. לשם כך ציידו המבקשים את הדירה בכלים ובאביזרים שונים, כמפורט בכתב האישום. בהמשך לכך, בתקופה שקדמה ליום 12.10.2022, גדלו המבקשים והחזיקו בדירה שתילים של סם מסוכן מסוג קנבוס במשקל כולל של כ- 38.27 ק"ג.

2. בישיבת יום 31.01.2023 כפרו המבקשים בעובדות כתב האישום.

עמדת שירות המבחן

3. בתסקיר התאמה מיום 22.06.2023, בעניינו של **מבקש 1**, רווק בן 28, סקר שירות המבחן קשיים שעמם הוא מתמודד, הכוללים בין היתר קשיים תעסוקתיים, לימודיים, חברתיים ורגשיים על רקע גמגום שממנו הוא סובל וחובות כבדים שאת חלקם צבר בשל עסוק בהימורים בהיותו בן 24-26 שנים. שירות המבחן התרשם כי מבקש 1 זקוק לסיוע בבניית אורח חיים נורמטיבי ובשלובו בעבודה המותאמת למגבלותיו על ידי סיוע במיצוי זכויותיו סביב בעיית הגמגום, שמהווה חסם משמעותי להשתלבותו בשוק התעסוקה; מענה רגשי לבעיות ולחסכים שלא קבלו מענה לאורך השנים; ושקום כלכלי וטפול בחובות אותם צבר. כן העריך שירות המבחן כי יש צורך בהמשך בחינת קיומם של דפוסי התמכרות בתחומים שונים. אמנם, שירות המבחן ציין כי עלה ספק באשר

למוטיבציה של מבקש 1 לערוך שנוי אמיתי באורח חייו, אך חרף זאת המליץ על שילובו בתכנית בית המשפט הקהילתי נוכח הרמה הגבוהה של צרכיו, ולאור ההתרשמות כי אם ישתף פעולה, הסיכון לעבריינות חוזרת יפחת.

4. בתסקיר התאמה מיום 22.06.2023 בעניינו של **מבקש 2**, בן 27 נשוי ואב לשני ילדים בני 3 שנים ו-3 חודשים, מצא שירות המבחן כי המבקש 2 מתאים לתכנית בית המשפט הקהילתי, וכי יהיה בה כדי להפחית את הסיכון להשנות עבירות דומות בעתיד. שירות המבחן סקר את קורות חייו של המבקש, שמהן עלה, בין היתר, כי המבקש 2 ואשתו נקלעו לחובות לגורמים שונים, שהמבקש 2 מתקשה לעמוד בהחזרתם, וכי מבקש 2 ייחס את בצוע העבירות למצב הכספי הקשה אליו נקלע. שירות המבחן התרשם כי מבקש 2 מתמודד עם תקופה משברית בעקבות מעורבותו בעבירות, וזקוק למענה בהסדרת חובותיו, בחזרתו לשוק התעסוקה ובשקום הקשר הזוגי לצד מענה רגשי לצורך התמודדות עם מעצרו ועם המשבר האישי והמשפחתי על רקע מעורבותו בעבירות.

טיעוני הצדדים

5. **ב"כ המבקשים** טען כי הם עומדים בתנאים להעברת עניינם לבית המשפט הקהילתי, הן מבחינת צרכיהם והן מבחינת העונש שניתן לגזור עליהם בעבירות מסוג זה, תוך שהוא מפנה בהקשר זה לגזר דין שבו נגזר עונש מאסר לרצוי בדרך של עבודת שירות על נאשם שהורשע בעבירה של ייצור, הכנה והפקה של סמים בכמות דומה.

הסניגור הוסיף ואמר כי המבקשים מכירים במעורבותם במיוחס להם בכתב האישום, כי הם מבינים את מהות ההליך בבית המשפט הקהילתי ומסכימים להשתתף בו.

6. **ב"כ המשיבה** התנגדה לבקשה, תוך שהיא מצהירה כי נוכח חומרת העבירות, גם אם יעברו המבקשים הליך שיקומי, עמדתה תהיה לעונש מאסר בפועל ממושך. עוד טענה המשיבה כי המבקשים כפרו בכתב האישום, בעוד בפני שירות המבחן ייחסו את מעשיהם למצוקה הכלכלית שבה היו שרויים. לגישת המשיבה, יש לראות את דברי המבקשים כדברים שנאמרו מן השפה אל החוץ בלבד, והם אינם מבטאים מחויבות אמיתית לתהליך.

דין והכרעה

7. לאחר ששקלתי את טיעוני הצדדים, באתי לכלל מסקנה כי בנסיבות המקרה דנן יש להורות על העברת הדיון לבית המשפט הקהילתי, ולהלן נימוקיי.

8. סעיף 220ד(א) לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982 (להלן: "**חסד"פ**") מתנה את העברת הדיון בעניינו של מבקש לבית המשפט הקהילתי במספר תנאים.

9. המשיבה לא חלקה, למעשה, על התקיימות מרבית התנאים הקבועים בסעיף 220ד(א) לחסד"פ, כשמטיעוניה ומהצרתה כי עמדתה תהיה למאסר בפועל גם אם יעמדו המבקשים בהצלחה בתכנית השיקום,

עולה לכאורה קושי רק באשר לתנאי שלפיו:

"(8) התובע הודיע כי אם המבקש יעמוד בהצלחה בתוכנית השיקום, הוא לא יבקש מבית המשפט להטיל על המבקש, אם יורשע, עונש של מאסר בפועל".

10. אלא מאי? בצד תנאים אלה קובע סעיף 220ד(ב) לחסד"פ כי:

"(ב) על אף האמור בסעיף קטן (א), שופט בית משפט שלום רשאי להורות, מטעמים מיוחדים שיירשמו, כי עניינו של מבקש יהיה נידון בבית משפט קהילתי, אף אם לא התקיים תנאי מהתנאים שבסעיף קטן (א)(5) עד (9); לא התקיימו התנאים שבסעיף קטן (א)(8) ו-(9) - יובא עניינו של המבקש גם לפני שופט קהילתי שידון בדבר התאמת העניין לדין בבית משפט קהילתי."

11. בנסיבות המקרה מצאתי כי טעמים מיוחדים כאמור מתקיימים בצבר הנימוקים הבא:

ראשית, הגם שודאי שהעבירות המיוחסות למבקשים הן חמורות, אין מדובר בנסיבות, שבהן חומרת העבירות מאפשרת להגיע, כבר בשלב זה, למסקנה לפיה גם אם ישלימו המבקשים בהצלחה את התכנית השיקומית, עדיין לא ניתן יהיה לוותר על עונש של מאסר בפועל בשל שיקולי ענישה אחרים. כך, למשל, ניתן למצוא בפסיקה לא מעט מקרים שבהם נגזרו על מבקשים בעבירות דומות, ובנסיבות אף חמורות יותר, עונשי מאסר לריצוי בדרך של עבודת שירות, לרוב תוך חריגה ממתחם העונש (ראו למשל: ת"פ (מחוזי-חיפה) 33338-02-20 מדינת ישראל נ' יהודה מזרחי (24.05.2021); ת"פ (מחוזי-חיפה) 65264-01-20 מדינת ישראל נ' נחמן מנחם (05.01.21); ת"פ (שלום- נצרת) 54125-03-22 מדינת ישראל נ' צחי אליחן (28.03.2023); ת"פ (שלום- נצרת) 14474-03-20 מדינת ישראל נ' חיים בוזנח (26.10.2021); ת"פ (שלום-פ"ת) 17462-06-14 מדינת ישראל נ' גילעד אסולין (09.02.2016)).

אכן, כשלעצמו, נראה כי טעם זה אינו יכול להחשב כטעם מיוחד, מבלי לרוקן לחלוטין מתוכן את הדרישה לטעמים מיוחדים. עם זאת, יש באמור כדי להפחית את המשקל הנדרש מיתר הטעמים המיוחדים. זאת בפרט נוכח העובדה כי התנאי הקבוע בסעיף 220ד(א)(8) עוסק בעניין הנתון לשקול דעת של המשיבה, ובעניין שאין למשיבה מומחיות מיוחדת בו או עדיפות בהשוואה לבית המשפט.

שנית, הבאתי בחשבון את גילם הצעיר יחסית של המבקשים שהם בשנות העשרים לחייהם.

שלישית, בעניינו של מבקש 1 הבאתי בחשבון את הרמה הגבוהה של הצרכים שעלתה מתסקיר ההתאמה, ומשכך את התרומה הייחודית שהוא עשוי להפיק בהקשר זה מהליך במסגרת בית המשפט הקהילתי.

בעניינו של מבקש 2, הבאתי בחשבון את חשיבותו של ההליך במסגרת בית המשפט הקהילתי דווקא על רקע השלכות ההליך הפלילי על אחרים, קרי משפחתו של מבקש 2. כאמור, המבקש הוא אב לשני ילדים רכים, מצבה הכלכלי של

המשפחה הוא קשה בשל הצטברות חובות לגורמים שונים, כך שלאחרונה אף נותק החשמל בדירתם בשל חובות שצברו, שעה שמבקש 2 אינו עובד בשל תנאי שחרורו ממעצר.

12. לא נעלמה מעיני משמעות התנגדותה של המאשימה, כאשר עסקין בהליך שתופי ובלתי אדברסרי במהותו, דוגמת בית המשפט הקהילתי (ראו דברי ההסבר להצעת חוק סדר הדין הפלילי (תיקון מס' 91 והוראת שעה) (בתי משפט קהילתיים), התשפ"ב-2021, ה"ח הממשלה תשפ"ב עמ' 226, 230). בהתאם, מובן כי יש לתת משקל רב לעמדת המאשימה (שם, שם).

13. בצד זאת, עוד לפני תקון 92 לחסד"פ נקבע כי אין זה סביר לתת ביד המאשימה זכות וטו על התקיימות ההליך בבית המשפט הקהילתי (עפ"ג (מחוזי-חי') 13435-09-20 האני אלחג' נ' מדינת ישראל, פס' 29 (10.12.2020)). ואם כך נקבע אז, כאשר היה מדובר בהליך שהיה מבוסס ביסודו על הסכמות, שבאו לידי ביטוי בנוהל ההפעלה המשותף, על אחת כמה וכמה כעת. לעניין זה יפים הדברים שנכתבו בת"פ (שלום-רמ') 9851-11-21 מדינת ישראל נ' ירדן ממן (11.05.2022):

"אכן, באופן עקרוני, אין כל טעם מעשי, לשלב מבקש בהליך שיקומי ארוך ומפרך, העולה למשלם המסים כסף רב, אשר בו מושקעים עבודה ותשומות, אם בסופו של יום תעמוד המאשימה על עמדתה העונשית, שלפיה יש להטיל עליו מאסר בפועל מאחורי סורג ובריח לתקופה ארוכה. עמדה עונשית שכזו אינה מתיישבת עם הליך שיקומי ארוך ומוצלח, שאותו עובר מבקש בבית-המשפט הקהילתי המשיבה אותו לאחור ואת כל ההשקעה הציבורית לטמיון. ועדיין, כמאמרו של החכם מכל אדם, משלי כ"ז א' "אל תתהלל ביום מחר כי לא תדע מה ילד יום". אכן, ימים יגידו, יתכן והמבקש לא יעבור את שלביו הראשונים של בית-המשפט הקהילתי והוא יושב לגזירת עונשו, ויתכן שהוא יעבור את כל התהליך בהצלחה יתירה עד אשר עמדתה של המאשימה תשתנה, ויתכן שיעבור הליך שיקום מוצלח ועדיין ייגזר עונשו למאסר בפועל - גם במקרה אחרון שכזה עצם ההליך עצמו כולל רווח עצום לו ולחברה. אין לדעת - יש להחזיק את המאשימה כמי שלא תיוותר "נעולה" בעמדתה העונשית עד קץ כל הדורות. מעבר לכך, דווקא העדר ההסכמה הראשונית יכולה להקים ערובה מיוחדת, נוספת, להצלחת ההליך, משום שהמאשימה תקפיד בעניינו של מבקש זה הקפדה יתרה, לגדור את הפרצות, להלך עמו עקב בצד אגודל ולבחון את התקדמותו קלה כחמורה בזכויות מגדלת" (ההדגשות הוספו).

14. המשיבה טענה בנוסף כי המבקשים כפרו בכתב האישום, דבר שמעמיד בספק לטעמה את מחויבותם להליך. אינני מקבלת טענה זאת. ראשית, על פי סעיף 220ד(א)(3) אחד התנאים להעברת הדין לבית המשפט הקהילתי הוא כי "המבקש מכיר במעורבותו באירוע...". ודוקו, המחוקק לא העמיד כתנאי סף להעברת הדין את הדרישה להודייה ממש, אלא הסתפק בדרישה מרוככת יותר ל"הכרה במעורבות" (ראו לעניין זה גם תפ"ק (נצ') 43141-01-21 מדינת ישראל נ' ראיד כליבאת (21.12.2022)). קבלת טענת המשיבה לפיה העובדה כי המבקשים לא חזרו בהם מכפירתם מעמידה בספק, מיניה וביה, את מחויבותם של המבקשים להליך, עומדת

בסתירה לעמדת המחוקק, שבחר שלא להעמיד כתנאי סף להליך את הודיית המבקש בעבירות.

15. סיכומו של דבר, משמצאתי כי מתקיימים במבקש כל יתר תנאי סעיף 220ד(א), שלהתקיימותם אף המאשימה הסכימה, ונוכח הנימוקים שהובאו לעיל, אני סבורה כי יש להעביר את הדיון בעניינו של המבקש שלפניי לבית המשפט הקהילתי.

16. כמצוות סעיף 220ד(ב) לחוק סדר הדין הפלילי, יובא העניין גם לפני כבוד השופטת אימבר, שתדון בדבר התאמתם של המבקשים לשלוב בבית המשפט הקהילתי.

המזכירות תעביר ההחלטה לעיונה של כבוד השופטת אילנית אימבר, וכן לב"כ הצדדים.

ניתנה היום, ב' אב תשפ"ג, 20 יולי 2023, בהעדר הצדדים.